

بازار ايرتسی فی ۲ ربیع الال سنہ ۱۳۲۸ و فی ۱ مارت سنہ ۱۳۲۶

جمعیت علمیہ اسلامیہ ناک ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :	سر محرر :	مدیر مسئول :
فاتح مجیز درس عام لرنڈن	فاتح مجیز درس عام لرنڈن	مکتب نواب معلم لرنڈن
استانبول مبعوث	توقاد مبعوث	کاپسلی منیر
مصطفی عاصم	مصطفی صبری	

مندرجات

مجلہ روا کوریلن مؤخذہ فی مدافہ کوچوک حمدی	مدرسہ لرمز سالتیک جمعیت علمیہ سی
ارث . زکاة مصطفی صبری	ادبیات :
خلفای راشدین حضراتی عصرندہ احوال اجتماعہ مصطفی عاصم	تسدیس نعت شریف نابی طاهر المولوی
تاریخ اسلام صحائفندن طاهر المولوی	متفرقہ
ترقی . موانع ترقی حسین حازم	محترم مسافر من

نسخہ سی ۱ غروشددر

آبونه اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابر در)

استانبول و ولایات ایچون :	ممالک اجتنیہ ایچون :
برسنہ لکی ۶۰ غروش	۱۲۰ ۶۰ فرانق
القی آلبانی ۳۰ »	۶۰ ۳۰ «

درج ایدلیان اوراق اعادہ اولنماز

قارئین لرمزہ :

اکثر مقالہ ابات کریمہ و احادیث نبویہ درج ایدلیش بولندینی نظر اعتبارہ آله رقی رعایت سز لکده بولنمائی رجاولنور

درساعات

طنین مطبعہ سنده طبع اولنشددر

- خلفای راشدین حضراتی عصر ندہ -

احوال اجتماعیہ

(حضرت صدیق اعظم دوری)

۱)

دین میں اسلام : توحید الہی ، وحدت اجتماعیہ
اتحاد افکار و مقاصد ، امر اولہ برق ظہور ایلم شدی .
اوزمانندہ جزیرۃ العربہ مجاور اولہ برق برطر فندہ شرق روما
(قسطنطنیہ) ایمر اطورانی . دیگر جہتندہ حکومت
ساسانیہ بولنیوردی . بودولتر اولعصرہ کوردہ مدنیت
اقتصادی درجائہ واصل اولمش ، قوت و شوکتی مرتبہ
کمالی بولمش ایدی . فقط ابتدای شہوات . ارتکاب
منہیات خصوصاً زندقہ و خلی ایلمی وارمش برلندقلردن
معناشہ حالہ یوزظومش ایدی . شرق روما ایمر اطورانی ،
جوازندہ بولنان حکومت مختلفہ نیک نظر طمعنی جلب
ایتمش . حکومت فرسیہ نیک سوء اداره یوزندن محو
و مندرس اولہ جفی تخمینہ ایلم والیلری ، قوماندانلری
ہان آیری آیری برر حکومت مستقلہ تشکیل آرزوسہ
دوشہ نیک حکمدارلرنہ اطاعتدن جیقمش . اہالیہ یظلم
ایدر اولملوردی .

بوحال مملکتندہ دلوردولوفکرلر یکدیگریہ مخالف
مقصدلرک حدوشہ باعث اولدی . نورمدنیت انظاماسہ .
اثارعل و معرف اندراسہ یوز طوندی . اموال عمومیہ
بشریہ ہان ادوار ابتدائیہ رجعتہ متوجہ برحالہ کلدی .
ایشتہ بوضرہ لردہ ایدی کہ فیخر الانبیاء علیہا کمل التحایا
افندمن حضرت تلی ازسائل بیورلدی . حکمت بعثت
اقتضایبتدی و جہلہ ناسی انکار الوہیتدن و اشراک معبوددن
نہی ایلم اثبات باری و توحید الہیہ دعوت . قومیت ،
عنصریت کی احوالدن طولانی تفرقہ یہ مساعداہ ایتہ نیک
وحدت اجتماعیہ تشویق و تحریض و حق وعدلی قبول
خصوصندہ عناد و مجاہدہ دن تغیر . افکار و مقاصدندہ
لحصول اتحاد لزومنی بیان ایلمی . بودعوت و مقدسہ

عالمہ سندن . عشرتندن . اقربامندن باشلاہی برق منسوب
اولدینی قومہ صوکرہ بوتون عربلرہ صوکرہ عموماً ابنی
بشرہ شمل ایلمی . کتب سیردہ مفسلاً مذکور اولدینی
و جہلہ یگری اوچ سنہ دوام ایلمن امر جلیل دعوت .
مشافہ و مکاتبہ صورتلرنیک الک کوزل شکلرلہ وقوعہ
گلش . کندیلرنہ قاری تبلیغ رسالت بیوریلان ذواتہ
اشبومدعائک طوغری اولدینی مردورلو شکوک ، اوہامی ،
تردداتی ازالہ ایدر صورتندہ اثبات ایدہ جک بینات قطعہ یہ ،
دلائل واضحہ اقتران ایلمہ نیک کاهی حقائقاً بیورلمشدر .
آنتیق (قالہ الحجۃ البالغہ) حکم جلیتہ عقل و ادعائری .
معلومات و عرفانلری نقطہ نظرندن صنوف و درجائہ منقسم
اولان انسانلرک بولوندقلری مرتبہ یہ کوردہ دلائل نبوت
اولان معجزات عالیہ تعدد و تنوع ایلمش . طالب رشدو
ہدایت اولان کیمسہ نیک صرف ایدہ جکاری اہتمام
حصول ہدایتلرنہ کافی اولمشدر .

اشبو دعوت مدت قابلہ خرفندہ شایان حیرت بر
صورتندہ بر جوق طرفدن مظہر قبول و اجابت اولدی .
اولین اصحاب اجبتک اکثریتی عرب تشکیل ایدر .
آنلردین مبنی بر صورتد قبول ایتدیلر کہ اتاری کندیلرنیک
نیجہ نیجہ مظہریت مہمہ احراز ایدہ جکارنی تبشیر ایدر
صورتندہ ظہور ایلمدی . اقواء و قبائل عربیہ ارستندہ
آبا و اجداددن موروث اولہ برق کلکندہ اولان منافرات :
محبت و اخوتہ ، افتراقلر : اجتماعہ ، غفلتلر اتابجہ تحول
ایتدی . انلرک قلوب زہہ سندن نشو و نما بولان تجربہ
طبیئہ ایمانک ثمرات ناعہ سندن اولہ برق ہربری امر
بلعروف . نہی عن المنکر . رضاد نامنہ مجاہدہ ،
دین الہیہ نصرت ، حدود الہیہ محافظہ ، تقرایہ مواسات ،
حق و حقیقتہ حرمت ، کفاف و وقاعتہ رغبت ہم ملترلندن
اولان کیمسہ بی کندیلرنہ ترجیح و ایثار خصوصندہ
بربریلہ مسابقہ ایدر اولدیلر . (کتم خیرامہ اخر جت
لناس تأمرون بلعروف و تنہون عن المنکر) (ویسازعون

ایدی حالی که طبایک ارباب ایمانه حلال و مباح اولدیفندن اصلاً غفلت دکلدی. آنجق اکثر احوالده عبادات و طاعاته مانعه تشکیل ایلهین لذا نذر رغبت خصوصنه خبر اتقرون اولان اوزماندن باشلا تمسبی موافق حکمت و مصلحت بولموردی. اوت اوزمان قرون مختلفه نیک اذخیر لیسیدر. چونکه اهل اسلامک فطرتلری سلیم، اخلاق و طبیعتلری نزیه وجدانلری مؤتلف اولوب جمه می عدل و حقت یاریمچیسبی. فقرا و صفاتک معینی. سوزینک اری ایدی تاریخ علم شاهدر که جمیات بشریه نیک هیچ بریسی هیچ بر وقت بویه صاعلام بر صورتده ملکات فاضله اخلاقیه به مالک اوله مامشدر امام غزالی حضرتلرینک احیای العلومنده و مؤلفات سائرده مذکور زدر که اوزمانلر اهل اسلام ارسنده خصوصات مایلهجه مبین بر آریلق غیر یلق یوقدی فقرا اغنیای اموالندن لزومی قدر آبر احتیاجی دفع ایلر بوکا قارشى مال صاحبی وجداننده حسن ایتدیکی ثنویت سوقیله فقیره تشکرلر یاغدیردی بکدیکرک حقوقه رعایتلری ایسه بر قاضی حضورنده اقامه دعوی ایتمکک لزوم کورمه ملریله نابتدر حضرت عمر. صدیق اعظم حضرتلری طراندن منصوب بر قاضی ایدی تام بر سنه کندیسنه بر دعوا بیه عرض اولونما مشدر حضرت ابو بکر مقام جلیل خلافتده بولوندی و هر نه طرفه توجه ایله مظهر فتوحات اولان جمعیات اسلامیه نیک اذ سوکیلی و محترم صاحب فرمانی اولدینی و ثروت ذاتیه می هر درلو رفه و تنعمه مساعد بولوندی حالد تواضع، معیشت قانعانه بی اختیار ایش. بوبایده بوتون کبرای اسلامیه کندیسنه پیرو اولمشلردر. باشلرنده مصرع طاشلر ارقه لرند مذهب لبالرله مزین اوله رق حضور خلیفه کان اشراف عرب، ملوک بمن، مشاهده ایلدکلری آثار زهد و قناعته بناء اوزلرنده کی اسباب تزیی، علامت مفاهمه سی ترک ایتشلردر. شوراسی ده شایان قدر که کرک خلیفه حضرتلرینک کرک اکابر مسلمینک التزام ایلدکلری طرز تواضع و قناعتکاری قطعاً وقار

فی انخیزات) و (رحماء بینهم تراحم رکعاً سجداً یبتغون فضلاً من الله ورضواناً) و مؤثرون علی انفسهم و لو کان بهم خصاصة) مدایع جلیله سی و امالی اسلامک ابتدای ادوار ذهییه سنده نصوص قطعیه دخی دلالت ایلدیکی وجهه حیات اجتماعیه شو اساس اوزرینه بناء قائمش ایدی. همان آثارشی حالنده بولونمش اولان اوجاعات بدویه نیک ظلمات جهل و نادانیدن حقیقه رق علمه، ملکات ردیه نی ترک ایله کالات اخلاقیه انتقال ایدوبیرملری طوغریدن طوغری به دین اسلامک بخش ایلدیکی فیوض مقدسه دندر. عهد جلیل رسالت پناهیده شو عرض اولدینی اوزره باشلایان حالت اجتماعیه برنجی خلیفه حضرت ابی بکر الصدیق رضی اه تعالی عنک زماننده دخی دوام ایشلدر. صدیق اعظم مقام خلافت کانه امر دعوی اتمامه، کله طبیه توحیدی نشره اعتنا ایتدی. تهجیز ایلدیکی مجاهدین اسلامیه نی جزیره العربیه متصل بولان روما و فارس حکومتلری حدودی اوزرینه سوق ایلدی ارباب جهاد فتوحات کثیره به مظهر اولوب انوار اسلامیه او قطعه لرده دخی انشاده باشلادی. بونکه بر درجات رفاهک نهایته، تنعم و سفاکت غایتیه واصل اولمش اولان بواقوام ایله اهل اسلام اختلاط، انلرک خزینه ثروتلری اعتنام ایلدکلری خالد نه بواخلاق سیئه کندیلرینه سرایت ایلدی نه مالک اولدقلری ثروت عظیمه کفاف و قناعتلرینه خلل کتیردی. صاحب شریعت علیه الصلوٰه و السلام افندمن حضرت تدرندن تلقی ایش اولدقلری آداب دینیّه محفوظه عرفانلرنده، قرآن عظیم الشان پیش بصیرت و اذعانلرنده بولنیور، کندیلری هر حال و کارده انلرک احکامنه توفیق معامله ایتمک فکری، املنی محافظه ایدوردی مع ذلک حضرت خلیفه انلرک اوزرنده بر ناظر متبصر اولوب اذ بیوک مقصدی شعائر دینییه اقامه، آداب مسجدیه نی محافظه نی عبارت اولمی حسابیه اولا کندیبی جاده بیضاء شریعتدن انحراف ایتیور، سوکراده خلقه اولوجهه امر ایلدور

متبع واست مبتدع فاذا احسنت فاعينوني وان انا ذلت
فتقوموني اقول قولي هذا واستغفر الله لي ولكم

مصطفیٰ عاصم

تاریخ اسلام صحائفند

مابعد

«یوم السمراء» دن سوکرا اوسیلردن «بنووائل» ایله
خزرجیلردن (بنومازن) اراسنده «حرب حصین» وقوعه
کادی. بو محاربه ده غالب و مغلوب بللی اولماقله برابر
ایکی جهتدن ده یک چوق مجروح و مقتول دوشدی.
بوندن سوکراده (یوم ربیع الظفری) وقعسهی حادث
اولدی که (بنو ظفر اوسی) نک (بنو مالک بن النجار
خزرجی) یه غلبه سیله نتیجه لندی.

بر مدت کچر کچمز (یوم فارغ) حادثه سی ظهور
ایندی. انصارا کر آمدن (سعد بن معاذ) رضی الله عنه
خزرجیلرینک پدری (معاذ بن نعمان) ک حسیه سنده
بولونان بر غلام قضایینک برادر زاده سی بنو النجاردن
بری طرفندن قتل ایلیلشدی. معاذ: طرفندن مقتولک
دیتی طلب. قاتل جهتندن ده اعطاسی رد اولوندی.
شوطب ورد اوزیرنده اوسیلر: معاذک قومانداسنده
خزرجیلر (عاصم بن الاطنسابه) نک معیتنده اوله رق
مقابله و مقاتله به کیرشیلر. خزرجیلرک مغلوب و مقتولک
دیتی ویرمه که راضی اولمالرله حربه ختام ویریلدی.

بو محاربه دن سوکرا عقلای قبائل طویلانونب اساساً
ایکی برادر احفاسدینک بر برنی قیرماسندن زیاده اتحاد
و اتفاق ایده رک کندیلرینک خصم فرصتجویی بولونان
یهودیلر مقاومت کوستریله سی عاقلانه بر حرکت اولاجغنی
قرارلاشدیردیلر و یوبولده بر معاهده عقد ایده رک ایجه
زمان برادرانه کینیدیلر.

نه فائده که شو اسلاف. بر مدت سوکرا یینه مبدل

و مهاجرتلردن برذرده تنقیص ایله هم مشدر. و شاید بویله بر
واحه و وقوعه کش اواسه ایدی اطراف و نواحیدن کاوب ده
بو احوالی مشاهده ایله بن احباب رفاه و تم قطعاً کندیلرینه
اقتدا ایتمز. آنی و قارلرینه. حیثیتلرینه منافر بولورلردی.
کندیلرینه بیعت عمومی ایفا ایلدلکدن سوکرا ایراد
ایلدیکی ایملک خطبه دخی اودورک قواعد اجتماعیه سی
خلاصه ایتکده اولدیفی جهته مالاً ترجمه واصلی ایراد
اولنمشدر.

«بن سزک الک خیرایکیز اولمادینغ حالده عمومکیزی تولی
ایتمد یعنی سزک انتخابکنزله عهدئ مسؤلیتمه آلد. بوباده
عجزی معترف. شوقدروارکه قرآن کریم زده احسان بیورلدی
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم سبیل هدایتی
آجدی. بزده کوردک واکلادق ای ناس! سیلکیزکه
عقلک اغلای درجانی تقوا. عجزک ادنای درکاتی فسق
و فجوردر. ضغفندن طولای دوجار ظلم و تعدی اولان
کیمسه نم عندمده الک فویکنز الک مقتدرکنز اولوب آنک
حقق البته مظلومندن آلیرم. قوتنه کوکه نه رک خلقه دست
تطاوول اوزاتان قوی دخی نظرمدنه الک خفیفکنزدر. البته
آدن غیرک حقق آلیرم. ای ناس! بن نفسمه متابعتله طریق
هویه سالک اولانلردن دکل یالکنز حقه. هداینه متابعت
ایلرم. اجرا آتم. امرم. نهم حقه مقارن اولدیفی صورته
معاونتکنزی. جاده حقیقتدن انحراف ایدرسسه طوغری
یوله سوق ایتمکنزی ایسترم و بکلرم بوسوزی سویلورم
و حق تعالی حضرتلردن کندییم و سزک ایچون مغفرت
دیایورم.»

خطبه

امابعد فانی قبولیت امرک واست بخیرکم. ولکنه
نزل القرآن وسن النبي صلی علیه وسلم السنن و علمنا فعلما
فاعلموا ایها الناس ان اکیس الکبیس اتقی و اعجز العجز.
العجوز وان اقواکم عندی الضعیف حتی اخذله بحفته وان
اضعفکم عندی القوی حتی اخذ منه الحق ایها الناس انما انا